

Azərbaycan dünyaya
günəş kimi doğacaq.
Heydər ƏLİYEV

Xalqın sözü haqq sözüdür

LERİK

Nº 05 (558)

23 fevral 2018-ci il

Qəzet 1937-ci ildən çıxır

Qiyməti 40 qəpik

Yeni hədəflərə doğru

Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının 2017-ci ilin sosial-iqtisadi yekunları barədə hesabatına həsr olunmuş Şüranın geniş iclası keçirilmişdir

Şura iclasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin sektor müdiri Həbib Əzəmədov, rayon icra hakimiyyəti başçısı aparatının məsul işçiləri, hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərləri, ərazi icra nümayəndələri, bələdiyyə sədrləri, aqsaqqallar, gəncilər, ictimaiyyətin, qeyri-hökumət təşkilatlarının və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri iştirak edirdilər.

riyyəsi xeyli artmışdır. Taxıl, kartof, tərəvəz sahələrindən, meyvə bağlarından bol məhsul əldə edilmişdir. Ənənəvi kənd təsərrüfatı sahələrinin bərpası sahəsində rayonumuzda da işlər aparılır. Belə ki, keçən il 25 hektar sahədə tütün, ilk dəfə olaraq 50 hektar sahədə 60 mindən artıq fındıq tingləri əkilmişdir. Qarşıdaqı ildə tütün sahələrinin, fındıq bağlarının genişləndirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Hesabat ilində heyvandarlıq sahəsində də uğurlara imza atılmışdır. Heyvanların baş sayı əvvəlki illərə nisbətən azalsa da cins tərkibinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı mühüm işlər həyata

tamət döşənmiş, beton işləri görülmüş, beton səki daşları düzülüb, suvaq işləri aparılmış, küçə, meydan və parklarda yeni işıqlandırma dirəkləri quraşdırılmış, şəhərdaxili küçələrə asfalt döşənmiş, kommunal binaların bloklarında təmir işləri həyata keçirilmişdir.

Rayon icra hakimiyyətində respublikanın ali məktəblərinə qəbul imtahanlarında yüksək bal toplamış tələbələrə görüş keçirilmiş, yüksək bal toplayanlara qiymətli hədiyyələr verilmişdir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi tərəfindən 2017-ci ildən başlayaraq 2021-ci ilədək hər ildə orta hesabla 80 hektar, cəmi 400 hektar yeni meyvə bağlarının salınması planlaşdırılmışdır. Rayon meşə mühafizəsi və bərpası müəssisəsinin kollektivi hesabat ilinin yaz və payız mövsümündə 88 hektar sahədə qoz cinsindən olan bağ salmışdır.

2017-cidə ölkə başçısının qayğı və diqqəti ilə artıq rayonun 48 yaşayış məntəqəsi tam qazlaşdırılmış, 4372 əhali və 57 qeyri-əhali abonentli qazla təmin olunmuşdur. Hesabat ilində Milli Məclisin deputatının iştirakı ilə Mastail, Əvilə və Murya kəndlərinə mavi qazın verilməsi mərasimləri keçirilmişdir. Hal-hazırda Dürğan kəndinin qazlaşdırılması ilə bağlı işlər davam etdirilir. Evlərin sayı 100-dən yuxarı olan yaşayış məntəqələrinin qarşıdaqı illərdə qazlaşdırılması ilə bağlı tələb olunan müvafiq sənədlər hazırlanaraq Prezident Administrasiyasına, "Azəriqaz" İB-nə təqdim edilmişdir.

Cənab Prezidentin Azərbaycanda növbədənölkə Prezident seçkilərinin keçirilməsi haqqında Sərəncam imzaladığını və cari ildə aprelin 11-də keçiriləcək Prezident seçkilərində Yeni Azərbaycan Partiyasının sədri cənab İlham Əliyevin namizədliyi partiyanın 8 fevral 2018-ci il tarixdə keçirilən Qurultayında yekdilliklə irəli sürülmüşdür. Bu təklif bütün xalqımızın ürəyincə olan təklifdir və lenkilər də cənab Prezidentin siyasətini dəstəkləyirlər.

Maruzə tərəfindən rayon maliyyə idarəsinin müdiri Elman Abbasov, kənd təsərrüfatı idarəsinin müdiri Mahmud Zahidov, Qarabağ Mühərribi Əlliləri, Veteranları və Şahid Ailələri İctimai Birliyinin Lerik rayon şöbəsinin sədri Vəysəl Məlikov, sahibkar Ümidvar Kəlbizəyev, aqsaqqal Vahid Cəbrayılın çıxış edərək 2017-ci ildə rayonda ayrı-ayrı sahələr üzrə görülmüş işlərdən, mövcud problemlərdən və qarşıda duran vəzifələrdən danışırlar.

Lerik peşə məktəbinin müəllimi Rəsmiyyə Ağayeva çıxış edərək xalqçılığın inkişafında sərəməli fəaliyyətinin əhəmiyyətli rolunu "Tərəqqi" medalı ilə təltif edildiyinə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə minnətdarlığını bildirdi.

Öncə tədbir iştirakçıları ümummilli lider Heydər Əliyevin abidasını ziyarət edərək abidə önünə gül-çiçək dəstələri qoydular. Lerik rayon Mədəniyyət Mərkəzində keçirilən hesabat yığıncağında Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağirov 2017-ci ildə Lerik rayonunda görülmüş işlər və qarşıda duran vəzifələr barədə geniş məruzə etdi. Bildirdi ki, 2017-ci il dövlətimizin bütün sahələrdə əldə etdiyi mühüm nailiyyətlərlə tərixə düşdü. Son illərdə dayanıqlı inkişafa nail olan Azərbaycan Respublikasının iqtisadi uğurları artıq bütün dünyada birmənalı şəkildə qəbul edilir. İstər ictimai-siyasi, istər sosial-iqtisadi və eləcə də digər sahələrdə əldə edilən dinamika respublikamızın inkişafının davamlı olduğunu təsdiq edir.

Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında və regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramının icrasının 4 illiyi ilə bağlı keçirilən konfransda dövlətimizin başçısı çıxış edərək Azərbaycanda makroiqtisadi və maliyyə sabitliyinin qorunması ilə bağlı mühüm tədbirlər görüldüyünü, yeni global iqtisadi reallıqlara uyğun həyata keçirilən davamlı tədbirlər nəticəsində makroiqtisadi dayanıqlığın əsaslarının yaradıldığını, valyuta ehtiyatlarına təzyiqlərin azaldığını, milli valyutanın xarici dəyərini sabitləşdirdiyini və inflyasiya göstəricilərinin səngədiyini bildirdi.

Ölkəmizdə həyata keçirilən islahatlar Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun 2017-ci ildə rəqabət qabiliyyətlilik indeksi ilə bağlı hesabatında Azərbaycanı iki pillə irəliləyərək dünya ölkələri arasında 35-ci yere layiq görüldü.

Düşünülmüş neft-qaz strategiyasının həyata keçirilməsi nəticəsində respublikamızda işsizliyin 5%, yoxsulluğun isə 5,4% təşkil edib, qeyri-neft sektorunun 2,5%, bu göstəricinin sə-nəyə sahəsinin qeyri-neft sektorunda 3,6%, kənd təsərrüfatında 4,1% artıb. Bu, həm də onu göstərir ki, ölkə iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi məsələsi öz həllini uğurla tapır.

Dövlətimizin başçısı proqram xarakterli nitqində demişdir: "Sabitlik olmayan yerlərdə investisiyalar qoyulmur, inkişaf olmur, vəziyyət mənl-i istiqamətdə inkişaf edir. Bu, həqiqətdir və yaxın tarixin nəticələri, bölgələrdə yaşanan bəhrə-ranlı vəziyyət bunu təsdiqləyir. Azərbaycan isə təhlükəsizlik, amin-amanlıq, sabitlik şəraitində öz yolu ilə uğurla gedir. Bu gün inkişaf parametrlərinə və vətəndaş həmrəyliyinə görə Azər-baycan dünyada nümunəvi ölkələrdən biridir". Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin 10 yanvar 2018-ci il tarixli Sərəncamı ilə 2018-ci il Azərbaycan Respublikasında "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti III" elan edilməsi ölkə rəhbərinin dövlətçiliyə, dövlət atributlarına, dövlətçilik ənənələrinə sədəqə-tinin daha bir bariz nümunəsidir.

Cənab Prezidentin rəhbərliyi ilə son illərdə respublikada həyata keçirilən iqtisadi islahatlar Lerik rayonunun sosial-iqtisadi inkişafında çox böyük irəliləyişlərə səbəb olmuş, istehsal və əhali gəlirləri artmışdır.

İlkin hesablamalara görə 2017-ci ildə rayonda əsas sahələr üzrə məhsul istehsalının həcmi xeyli artmışdır. Bu müsbət nəticələr tikinti-abadlıq və əsasən də kənd təsərrüfatı sahələrində görünməkdədir.

Vətəndaşlarla aparılmış maarifləndirmə və izahat işləri nəticəsində əkin sahələrinin döv-

keçirilmişdir. Rayonun Blaband və Razgov kəndlərində yeni heyvandarlıq fermaları inşa edilmişdir. Rayona 150-ə yaxın iri buynuzlu cins heyvan gətirilmişdir. Süni mayalanma yolu ilə heyvanların cins tərkibinin yaxşılaşdırılması istiqamətində də işlər davam etdirilir.

Cari ildə Lerik "Broyler" quşçuluq müəssisəsi tam gücü ilə işləməmişdir. Quşçuluq müəssisəsində 2017-ci ildə 1 milyon 10 min baş quş yetişdirilərək 10,04 sentner quş eti istehsal edilib satılmışdır.

2017-ci ildə 52 milyon 435 min manatlıq bitkiçilik və heyvandarlıq məhsulları istehsal edilmişdir ki, bu da 2016-cı ilə müqayisədə 5 milyon 598 min manat və ya 12% çoxdur.

Vəri-Əliləbadi və Piran kəndində iş adamları tərəfindən 2 hektar torpaq sahəsində, ümumi sahəsi 15704 m2 olan 44 istixana tikilmişdir. 15-20 nəfər kənd sakininin işlədiyi istixanaların beşində qərifli, digərlərində isə pomidor və xiyar becərilir.

Divaç kəndində iş adamı Əliyev Fizul Şahverən oğlu tərəfindən keçmiş quşçuluq fermalarının özəlləşdirilməsi ərazisində tikinti altı sahəsi 420 m2, tutumu 200 ton, ümumi smeta dəyəri 370 min manat həcmində olan soyuducu anbarın tikintisi başlanmışdır. Artıq tikintidə 212 min manatlıq tikinti işləri həyata keçirilmişdir.

"52 nömrəli Yol İstismar" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyət tərəfindən hesabat ilində Lənkeran-Lerik avtomobil yolunun dağılmış hissələrində asfalt döşənmiş, istinad divarları tikilmiş, sürüşmələrin qarşısı alınmış, yol bərpa edilmişdir. Ümumilikdə 2017-ci ildə cəmiyyət tərəfindən keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən 138,7 min manat çox, 746 min manatlıq iş görülmüşdür.

Son illər ölkə rəhbərinin yol infrastrukturunun yenilənməsi ilə bağlı verdiyi sərəncamlara uyğun olaraq 26,5 km-lik Lerik-Qosmalan-Kəlvəz avtomobil yolu inşa edilmiş, 36 km-lik Noda-Şingədulan-Xanəgah avtomobil yolunun tikintisi davam etdirilir.

2017-ci ildə Lerik şəhərində 976 min manat dəyərində tikinti-abadlıq işləri həyata keçirilmişdir. İstinad divarı höürülmüş, divarlar aq-lyar daşlarla üzünmüş, səki və meydançalara

Şura iclasında Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Ərazi-təşkilat məsələləri şöbəsinin sektor müdiri Həbib Əzəmədov çıxış edərək 2017-ci ildə cənab Prezidentin düşünülmüş məntiqi, uğurlu siyasəti nəticəsində ölkəmizdə sənaye sabitliyini və təhlükəsizliyini qorunduğunu, kənd təsərrüfatının dinamik inkişaf etdiyini vurğulayaraq ümumdaxili məhsulun, qeyri neft sektorunun, valyuta ehtiyatlarımızın artıdığını qeyd etdi. Keçirilən zona müşavirələrində, Nazirlər Kabinetinin iclasında və Dövlət Proqramının icrasının 4 illiyi ilə bağlı keçirilən konfransda cənab Prezidentin düşünülmüş məntiqi, uğurlu siyasəti nəticəsində ölkəmizdə sənaye sabitliyini və təhlükəsizliyini qorunduğunu, kənd təsərrüfatının dinamik inkişaf etdiyini vurğulayaraq ümumdaxili məhsulun, qeyri neft sektorunun, valyuta ehtiyatlarımızın artıdığını qeyd etdi. Keçirilən zona müşavirələrində, Nazirlər Kabinetinin iclasında və Dövlət Proqramının icrasının 4 illiyi ilə bağlı keçirilən konfransda cənab Prezidentin düşünülmüş məntiqi, uğurlu siyasəti nəticəsində ölkəmizdə sənaye sabitliyini və təhlükəsizliyini qorunduğunu, kənd təsərrüfatının dinamik inkişaf etdiyini vurğulayaraq ümumdaxili məhsulun, qeyri neft sektorunun, valyuta ehtiyatlarımızın artıdığını qeyd etdi.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiqlənən "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı kooperasiya və fermerlərlə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Proqramı" barədə söhbət açaraq Dövlət Proqramının icrası kooperasiya hərəkatının geniş yayılmasına, kənd təsərrüfatının inkişafı istiqamətində qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olunmasına imkan yaradacağını qeyd etdi.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Dövlət Proqramlarının uğurla icra edilməsi nəticəsində ölkəmizin hər bir bölgəsi kimi rayonumuzda da simasının daim dəyişərək müasirləşdiyini, əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşdığını vurğuladı. Livədirqə kən-

Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının "Xocalı soyqırımının iyirmi altıncı ildönümünün keçirilməsinə dair Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin tədbirlər planı"nın təsdiq edilməsi haqqında SƏRƏNCAMI

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 6 iyun tarixli 648 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə"nin 3.1.6-cı, 4.1.2-ci və 4.1.22-ci bəndlərinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası rəhbərinin 2018-ci il 6 fevral tarixli 22 nömrəli sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Xocalı soyqırımının iyirmi altıncı ildönümünün keçirilməsinə dair tədbirlər planı"nın icrasını təmin etmək məqsədi ilə

QƏRARA ALIRAM:

1. "Xocalı soyqırımının iyirmi altıncı ildönümünün keçirilməsinə dair Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin tədbirlər planı" təsdiq edilsin.

2. Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndələrinə, rayonda fəaliyyət göstərən idarə, müəssisə və təşkilatların rəhbərlərinə tapşırılsın ki, bu sərəncamın

1-ci bəndi ilə təsdiq edilən tədbirlər planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsini təmin etsinlər.

3. Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı aparatının Sənədlər və vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinə (Zamiq Əhədov) tapşırılsın ki, bu sərəncamın surətini Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndələrinə, rayon-da fəaliyyət göstərən idarə, müəssisə və təşkilatlara göndərilməsinə təmin etsin.

4. Sərəncamın icrasına nəzarət Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini Cəli Baxşıyevə tapşırılsın.

Rövşən Bağirov,
Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı

9 fevral 2018-ci il

Şüranın növbəti iclası keçirildi

Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binasında rayon icra hakimiyyəti başçısı yanında rayon rəhbərliyinin, hüquq-mühafizə orqanlarının, aidiyyəti idarə, müəssisə, təşkilat rəhbərlərinin, ərazi icra nümayəndələri və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirakı ilə Şüranın növbəti iclası keçirildi.

Rayon icra hakimiyyəti başçısı Rövşən Bağirov tədbir iştirakçıları salamlayaraq Şura iclasının gündəliyində duran məsələlər barədə məlumat verdi.

İclasda "Güneşli, Çayrud və Siyov kənd uşaq bağçalarında məktəbəqədər yaşlı uşaqların tərbiyəsi və ümumi təhsilə hazırlanmasının vəziyyəti haqqında" rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini - İctimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin müdiri Arzu Vəliməmmədovanın arayışı dilənilmişdir. Rayonda fəaliyyət göstərən məktəbəqədər təhsil müəssisələrinin, o cümlədən yoxlama aparılmış Güneşli, Çayrud və Siyov kənd uşaq bağçalarının fəaliyyətinin

müvafiq normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğun təşkil edilməsi məsələləri geniş müzakirə olundu.

Şura iclasının müzakirə olunan məsələ ilə bağlı qəbul edilmiş qərarı ilə aidiyyəti vəzifəli şəxslərə uşaq bağçalarının fəaliyyətində yol verilmiş nöqsan və çatışmazlıqların qısa müddətdə aradan qaldırılması, uşaq bağçalarının fəaliyyətinin müvafiq normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğun təşkilinə nəzarətin təmin edilməsi, onların maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi və ərzaqla təchizatı istiqamətində müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsi, məktəbəqədər təhsil müəssisələrinə metodiki nəzarətin gücləndirilməsi ilə dövlət məktəbəqədər təhsil standartının tələblərinə uyğun olaraq hazırlanmış program (kurikulum) əsasında məşğələlərin səviyyəsinin yüksəldilməsi üçün zəruri tədbirlərin həyata keçirilməsi tövsiyə olundu, nöqsanlara yol verməmiş vəzifəli şəxslər barədə qanunvericilikdə nəzərdə tutulan tədbirlərin görülməsi məqsədində müvafiq hesab edildi.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Şura iclasının gündəliyinə daxil edilmiş məsələ ilə bağlı görülmüş işlər və qarşıya qoyulmuş vəzifələrin icrasını təmin etmək məqsədi ilə aidiyyəti idarə və təşkilat rəhbərlərinə müvafiq tapşırq və tövsiyələr verdi.

Müzakirə olunan məsələlərlə bağlı Şura iclasında müvafiq qərar qəbul edildi.

Livədirqə kəndində vətəndaşlarla səyyar görüş-qəbul

Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağirov rayonun hüquq mühafizə orqanlarının, əlaqədar idarə və təşkilat rəhbərlərinin iştirakı ilə Livədirqə kəndinə vətəndaşlarla səyyar görüş-qəbul keçirdi.

Rayon icra hakimiyyəti başçısı Rövşən Bağirov görüş iştirakçılarına salamlayaraq bildirdi ki, cənab Prezidentin tapşırığına əsasən yerlərdə əhali ilə keçirilən səyyar görüş-qəbullar qrafikinə uyğun olaraq bu gün növbəti dəfə sizlərlə görüşürük.

Çıxışında rayon icra hakimiyyətinin başçısı son illərdə ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı naminə dövlət səviyyəsində həyata keçirilən tədbirlərdən danışaraq cənab Prezidentin regionlara göstərdiyi diqqətdən bəhs etdi. Bildirdi ki, bu günə kimi regionların inkişaf etdirilməsi üçün cənab Prezident tərəfindən qəbul edilmiş Dövlət Proqramının icrası uğurla həyata keçirilmiş, üçüncü Dövlət Proqramının icrası ilə bağlı işlər davam etdirilir.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamı ilə təsdiqlənən "Azərbaycan Respublikasında kənd təsərrüfatı kooperasiya və fermerlərlə əməkdaşlıq üzrə Dövlət Proqramı" barədə söhbət açaraq Dövlət Proqramının icrası kooperasiya hərəkatının geniş yayılmasına, kənd təsərrüfatının inkişafı istiqamətində qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olunmasına imkan yaradacağını qeyd etdi.

Rayon icra hakimiyyətinin başçısı Dövlət Proqramlarının uğurla icra edilməsi nəticəsində ölkəmizin hər bir bölgəsi kimi rayonumuzda da simasının daim dəyişərək müasirləşdiyini, əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşdığını vurğuladı. Livədirqə kən-

dində tikilmiş yeni məktəb binası, Mastail kənd məktəbinin əsaslı təmir edilməsi, Mastail, Livədirqə və Murya kəndlərində yeni körpülərin tikilərək istifadəyə verilməsi, Mastail kəndində elektrik xətlərinin sip kabellərlə əvəzlənməsi, Əvilə kənd məktəbi üçün yeni binanın tikintisinə başlanılması, Nüsumurya kəndində veteranların evinin tikintisi və ərazinin bütün kəndlərinə mavi qazın verilməsinin buna nümunə olduğunu diqqətə çatdırdı. Biz inanırıq ki, Azərbaycan qarşıdaqı gələnlərdə Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da inkişaf edərək yüksək nailiyyətlər əldə edəcəkdir.

Səyyar görüş-qəbulda çıxış edən vətəndaşlardan Abbas Zaidov, Adil Rzayev, Qəhrəman Məmmədov, Qüdrət Babayev, İsa Bağirov, Gülxan Fərəcov, Mais Təmkin, Əlirza Kərimov, Mezhahir Şahbazov çı-

xış edərək görülmüş işlərə görə minnətdarlıqlarını bildirdilər və kənddaxili və kəndərarası avtomobil yollarının təmirinə, Livədirqə həkim məntəqəsi üçün yeni binanın tikilməsinə, elektrik, rabitə xətlərinin təmirinə, Nüsumurya və Qadiməküzə kəndlərindən Murya kəndinə əlaqənin təmin edilməsinə, Əvilə kəndinə gedən yolda çayın üzərində yeni körpünün tikintisinə, Livədirqə kənd ümumi orta məktəbinin tam orta məktəbə çevrilməsinə və digər problemlərin həllinə köməklik göstərilməsini xahiş etdilər.

Səyyar görüş-qəbulda rayon icra hakimiyyətinin başçısı vətəndaşlar tərəfindən verilmiş təklif və qaldırılan problemlərin icrasına nail olmaq məqsədilə görülməli tədbirləri qeyd etdi, aidiyyəti vəzifəli şəxslərə müvafiq tapşırqlar verdi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi qarşısında

Dövlətin mühüm atributlarından biri - dövlət dili

1918-ci il mayın 28-də Tiflisdə Azərbaycan Milli Şurası Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi haqqında "İstiqlal bəyannaməsi" qəbul etdi. Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində ilk Konstitusiya aktı - İstiqlal bəyannaməsinin qəbulu ilə Azərbaycan dövlətçiliyi Xalq Cümhuriyyəti formasında elan olundu. Bu hüquqi və siyasi sənəddə müstəqil Azərbaycan dövlətinin yarandığı bəyan edilmiş, onun hakimiyyətinin sənədi olduğu ərazinin hüddudları müəyyənləşdirilmiş, həmçinin dövlətin əsas fəaliyyət prinsipləri öz əskini tapmışdır. Bu tarixi sənəddə dövlətə məxsus atributların, hakimiyyətin bölünməsi kimi prinsiplərin dövlət fəaliyyətinin əsası kimi bəyan edilməsi Azərbaycan xalqının suveren, demokratik, hüquqi dövlət yaratmaq əzmində olduğunu bütün bəşəriyyətə bəyan etdi.

Başqa sahələrdə olduğu kimi xalq maarifi sahəsində də ciddi nailiyyətlər qazanıldı. Orta məktəblərin təxminən yarısı milliləşdirildi, məktəblərdə rus tarixi əvəzinə ümumtürk tarixi tədris olunmağa başlandı, bütün məktəblərdə Azərbaycan dilinin tədrisi məcburi hesab olundu. Dərslər noyabrın 15-də başlandı. Kənd Təsərrüfatı İnstitutunun yaradılması haqqında qanun qəbul olundu. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə dil və tədrislə bağlı 6 qərar qəbul edilmişdir.

Müstəqil dövlətin mühüm atributlarından biri olan dövlət dili məsələsi yeni yaranmış Xalq Cümhuriyyəti Hökumətinin diqqət mərkəzində idi. Hökumət 1918-ci il 27 iyun tarixli qərarı ilə o zaman türk dili adlanan Azərbaycan dilini dövlət dili elan etdi. Həmən qərar Gülistan və Türkmənçay müqavilələri ilə Azərbaycanın ikiyə bölünmədən sonra ana dilinin dövlət dili kimi işlənməsinə aid ilk sənəddir. Dövlət dili haqqında imzalanmış bu qərar Hökumət Gəncəyə köçdükdən sonra qəbul etdiyi ilk qərarlardan biridir.

Qəbul olunmuş qərarın adından da göründüyü kimi hökumət o vaxtlar türk dili adlanan Azərbaycan dilini dövlət dili kimi qəbul edərək, ölkənin məhkəmə, daxili işlər idarələrində və digər sahələrdə işlənilən dövlət dilini bilmələri qədar olan müddətdə hökumət müəssisələrində rus dilinin işlənməsinə də icazə vermişdir. Azərbaycan dilinin, sözün əsl mənasında dövlət dili kimi işlənməsi təcrübəsi geniş şəkildə ilk Azərbaycan Parlamentin icaslarından birində ayrıca müzakirə olunmuş və bu xüsusda qərar qəbul edilmişdir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti öz dil siyasətini həyata keçirmək üçün təhsilin çox mühüm sahə olduğunu ön plana çəkdi, 28 avqust 1918-ci ildə hökumət ibtidai və orta təhsil müəssisələrində ana dilində aparılması haqqında qərar verdi. Həmin qərar da deyilirdi:

1. Bütün ibtidai təhsil müəssisələrində tədris ana dilində aparılır;
2. Dövlət dili icbari qaydada tədris olunur.

Cümhuriyyətin dil siyasəti bununla da yekunlaşmışdır. Yeni təbtiiq olunan dildən artıq bütün dairələrdə rəsmi şəkildə istifadə olunurdu. Aparılan bu islahatların məntiqi davamı kimi Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk hərbi naziri Səməd bəy Mehmandarov (rus artilleriyasının Alahı, general-polkovnik) 27 dekabr 1918-ci ildə ordunun dilinin Azərbaycan-türk dili olduğu barədə əmr verdi. Nazir orduda xidmət edən, lakin dövlət dilini bilməyən zabitlərə onu öyrənmək üçün bir ay məzəyyələndirdi. Qərar aldı ki, həmin müddət ərzində heç olmasa hərbi əmrləri

azərbaycanca (türkcə) verə bilməyən hərbi qulluqçulara ordu sıralarından xaric ediləcəklər.

Azərbaycanın, eləcə də qoca Şərqi tarixinə daxil olmuş ilk parlamentli respublika - Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 23 ay müddətində dil barədə çox mühüm qərarları icrasına üçün az iş gördü. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, dövlətin dil haqqında qərarları hökumətin "Milli bayraq haqqında"ki 9 noyabr 1918-ci il tarixli qərarından altı ay əvvəl verilmişdi. Bu, Azərbaycan hökumətinin dövlət dili məsələsinə necə diqqət yetirdiyini aydın göstərir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk yubileyi haqqında" Sərəncam vermiş, 2018-ci il Azərbaycan Respublikasında "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ili" elan edilmişdir. Əsas və təməli əsrin əvvəllərində Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin nümunəsində qoyulan böyük azərbaycançılıq ideyası öz tarixi, qanunauyğun varisini çağdaş, suveren, demokratik Azərbaycan Respublikasının təmsilində tapmışdır.

Qurban Ağayev,

N. Muradov adına Günəşli kənd tam orta məktəbinin direktoru

Haradasan, yaxşı adam?..

Atanın adına layiq övlad

Təhsil illəri, yeni iş yerləri

Dəyərli oxucu, yaxşı adam - Elşad Hacı oğlu Abdullayevi sizlərə təqdim etməzdən əvvəl, Həzrət Əlinin (e.s.) müdrik kəlamlarında yaxşı adam barədə dediyi bu kəlamı xatırlatmaq istədim. Həzrət deyib: "Yaxşı adam o adam deyil ki, ona yaxşılıq edənə yaxşılıq edər. Yaxşı adam o adamdır ki, ona pislik edənə yaxşılıq edər və elədiyi yaxşılıq barədə düşünməyə". Məhz Çayrudun yetirməsi Elşad Abdullayev elədiyi yaxşılıq mənaivi borcu, sayrıda və elədiyi yaxşılıq barədə düşünməyə də. Çünki onun kökü, soyu yaxşıdır, xeyirxahlıq, təmənnəsiz yardım üzərində qurulmuşdur və bildirir ki, dünyada yaxşılaşdır, yaxşı əməldə başqa heç nə qalmır. Məhz insani da yaşadan yaxşı söz, yaxşı əməl, yaxşı nam-nişandır...

Atası, rəhmətlik Hacı kişi elin sevimlisi idi. Onu həmişə sevdirən yaxşı insan olmasa, çətin məqamda hamının qayğısına qalması idi. Məsələn, o müharibə dövründə kolxoz sədri olanda tapşırırdı ki, eşgər ailələrinə ən çox süd verən inəyi versinlər. Onun qorxusundan eşgər ailələrinə kim isə artıq bir söz deməzdi. Çayrud kəndində o vaxt üçün qeyri-adi görünən tikinti-quruculuq işləri aparılmışdı. Taxıl biçni zamanı ən çox buğda verən sünbülləri yığdırıb, toxum üçün ayırdı. Əmək gününə daha çox taxıl verib, ona görə də ərazidə heç kim aclıqdan əzab çəkərmədi. Və heyvanların xüsusi diqqət göstərirdi. Kolxozu vergidən azad etdirib, kənddə kiremid saxı, hamam, 900 metrə qədər bina tikdirib, park saldırıb, çay kolları əkdirdib, yul çəkib, bulaq gözü açdırdı. Kolxozun arxivini yaradıb. Ən əsası isə kolxozda hamı birlikdə bir məqsəd üçün çalışıb, ona görə də hamı çətin günlərə, aclıq dövrünə sine gərüb.

Adamlar indi də kolxoz sədri Hacı Abdullayevin çətin dövrün adamı, el-oba təəssübü çəkəb mard kişi olmasından danışıq, həmmətlə xatırlayırlar.

Elşad Abdullayev kəndin ağsaqqallarından, ağbırcaqlarından, zəhmət adamlarından atası Hacı kişi haqqında xatirələr çox eşitmişdi. Bu onu sabağa ruhlandırır.

O da atasının adına layiq oğul olmasına, onun yolunu davam etdirməsinə qərar vermişdi. Layiqli övlad oldu, vaxtilə atasının rəhbərlik elədiyi təsərrüfatda başlıqı etdi və...

Çayrud kəndi Lerikin ən iri, əhali çox yaşayan kəndidir. Burada elmə, təhsilə, mədəniyyətə, imdana maraq böyükdür, zəhmətli qoc sevirir. Qonaqsevərliyi ilə də tanınır bu kənd.

Elşad müharibə qəhəbə ilə sona çatdıqdan üç il sonra - 1948-ci ildə dünyaya göz açdı. O, 1965-ci ildə Çayrud kənd orta məktəbini bitirmişdir. Elə həmin ildə Gəncə Kənd Təsərrüfatı İnstitutuna daxil olmuş, baytar həkimi ixtisasına yiyələnmişdi. Atası Hacı kişi 4-cü sinfi bitirsə də 27 yaşında Çayrud M. Marks adına kolxoz idarə heyətinin sədri seçilmişdi, başlıq elədiyi təsərrüfat SSRİ Kənd Təsərrüfatı Nəqliyyatı Sərgisinin müəkkafına layiq görülmüşdü. Lerik rayon Sovetinin deputatı və raykomun büro üzvü, üç kolxozun partiya təşkilatı katibi, müharibə iştirakçısı kimi ad çəkmişdi, el-oba hərmətli qazanmışdı. Bəs o?

Elşad gənc olmasına baxmayaraq yaşadığı həyatı, mühtli yaxşı dərk edir, ixtisasını daim təkmilləşdirir, işdə özünü doğrulturdu. O, atasının yolu ilə getmək, ona bənzəməyi istəyirdi. Heç ola bilməzdi ki, atası Hacı kişi aldığı döndür sinifli təhsili ilə yüksəkliyə qalxdığı halda, o bu zirvəyə çata bilməsin... Tanınmış şəxir-publisist Allahverdi Məmmədli "Şəfqət" qəzetində "İnsan ölmür" adlı oçerkində (1991) yazmışdı: "Aclıq vaxtı Astradan, Lənkərandan kiloyan qızıl gətirdilər onun qəpəsinə. Deyirdi "mən Tanrının neməti - taxılı dəmirə dəyişə bilmərəm". Sonra da camaatı yığib məsihələşdirirdi - necə ələyəyək ki, gələnlər naməhd qayıtmasin. Sağ olsun el-oba da kömək əlini uzadırdı gəlib-gedənə".

Bax belə bir əqiddə, namuslu kişinin oğlu ondan geri qala bilməzdi. Elşad Hacı oğlu Fioletov adına qoyunçuluq sovxozunda təsərrüfatın inkişafı edib varlanması, camaatın firavan yaşamasına üçün gücünü-qüvvəsini, bacarığını, bilik və təcrübəsini əsirmədi. O zaman rayonda qoyunçuluğun 30 faizi - 22.300 baş qoyun onun işlədiyi təsərrüfatına payına düşürdü. Sovxozda rəhbərlik elədiyi dövrdə rayonun 28 təsərrüfatı sırasında fioletovçular birinci üçlüyə daxil oldular. Çayrudlular həmişə gəlirli işləyir, əmək haqqı artırı, gün-güzəran yaxınlaşırdı. Elşad Abdullayev rayon partiya

komitəsinin büro və plenum üzvü, rayon Sovetinin deputatı seçildi, respublika zona müşavirələrinin iştirakçısı oldu...

Heç bir mükafat gözləmədən...

Elşad Abdullayev işlədiyi illər ərzində atasının yolu ilə gətirdi, başlıq etdiyi sovxozu qabaqçılardan sırasından emnəyə imkan vermədi, daim əhalisinin mənafeyini müdafiə etdi, şəffaflığı, halallığı, ədalətli, haqqıqət həmişə uca tutdu. Özü də hiss edirdi ki, kənd adamları, rayon rəhbərliyi, ictimaiyyəti arasında hörmət və ehtiram qazanmışdır. Ürəyindən keçdi: "Ay ata, sənin yoluna getməyi arzulamışdım - çatdım. Sənin işlədiyini kimi işlədim. Xalqa xidmət etmək mənim üçün həmişə önəmli oldu. Vəzifəyə həris olmadım, yüksələndə başım gicəllənmədi, dağıntıya, əyintilərə yol vermədim, sözümün sahibi oldum. İndi rəhbərliyin tələbi başqaqdır. Qurulma dağıtmaq asandır, yaratmaq isə çətin. Adına, adımı xələf gəlməsin deyər, tutduğum vəzifəni təhvil verməkdən başqa çəram qalmır.

Məni düşündürən, bəzən də çəşdirən suallar çoxdur. Həmişəlik söz açmaq çətinidir. Sənin dövründə el malına qıymaq olarmı?..

Elşad Abdullayev 1994-cü ildən 96-cı ilə kimi Çayrud kənd ərazi icra nümayəndəsi işlədi. Vəzifə borcunu yerinə yetirdi, el-oba ilə nəfəs aldı. Müstəqil dövlətin qüdrəti, nüfuzu artıqca o da sevindi, gümbəngün artan tərəqqi, inkişaf könlünü açdı... Sonrakı illərdə müxtəlif vəzifələrdə çalışdı, özünü daim sırada hiss etdi.

Müdrüklərdən biri deyib ki, günəş bütün dünyanın baqlarını meyvələrə doldurur, amma kimdən bir təşəkkür gözləmir. Müdrük insan Elşad Abdullayev həmişə kimdənsə xüsusi göstəriş gözləmədən işləyib, mükafat və təşəkkür onu maraqlandırmayıb. El sevgisini, hörmət və ehtiramın ən böyük mükafat sayıb.

Elşad qardaş, sən sevin ki, əslinə, nəslinə layiq bir övlad oldun, təmiz adını həmişə qorudun, el-obanın şərəfini uca tutdun, milli və bəşəri dəyərləri qoruyun bir vətəndaş, aliməqəz ziyalı, elədiyi yaxşılıq unudan xeyirxah bir insan, ağsaqqal, alle başçısı kimi tanındın.

Bundan önəmli nə ola bilər?

İdris Şükürlü

Vəkil Zəkiyevin 65 illiyi qeyd olundu

Həbl Nəciyev adına Noda kənd ümumi orta məktəbində təcrübəli ədəbiyyat müəllimi Vəkil Dadaş oğlu Zəkiyevin 65 illik yubileyi pədaqoji kollektivin, kənd ağsaqqallarının, ziyalıların, yaxınlarının iştirakı ilə qeyd olunmuşdur. Tədbirin aparıcısı Səlim Səferov çıxış

edərək Vəkil Zəkiyevin 44 illik pədaqoji fəaliyyətindən söz açmış, ömrünün yadda qalan məqamlarından, yenilikçi pədaqoji, dəyərli ziyalı olmasından danışıq, yetimlərinin xatırlanmış, ona uzun ömür, can sağlığı arzulamışlar.

Yubiley toplantısında məktəbin direktoru Şahzadə Mirzəyev, Lerik Rayon Təhsil Şöbəsinin məsul işçisi Mehman Rəcəbov, müəllim Nəriman Ağazadə, Noda kənd ərazi icra nümayəndəsi Mirabbas Vəliyev, "Lerik" qəzetinin redaktoru İdris Şükürlü, Namaz Muradov adına Günəşli kənd tam orta məktəbinin direktoru Qurban Ağayev, Noda bələdiyyəsinin sədri Əliyər Ağayev, Qabil Əsgərov, valideyn komitəsinin sədri Səxavət Zeynalov, qardaşı İmran Zəkiyev, Noda kənd ağsaqqalı Məhəbbət Ağayev, məktəbin

dərs-hissə müdiri Şair Məmmədov, kürəkəni Elxan Qurbanov, A.Zeynalov adına Bakı Musiqi Kollecinin tələbəsi Şərif Ağayev, qayını Əlikram Rəhmanov, dini icmanın rəhbəri

Yəşar Ağayev çıxış edərək, Vəkil Zəkiyevin müsbət keyfiyyətlərindən danışıq, ona xoş arzularını bildirmişlər. Yubilya-təqdim edilmişdir. Vəkil müəllim tədbirin təşkilatçılarna minnətdarlıq etmiş, xatirələrini söyləmişdir. (Bizi izləyin)

SHXÇDX-in yaranmasının 6-cı ildönümü

Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati idarə binasında keçirilən tədbirdə Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırov, Səfərbərlik və Harbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin Lerik rayon şöbəsinin şəxsi heyəti, rayonun hüquq mühafizə orqanlarının, aidiyyəti idarə, müəssisə və təşkilat rəhbərləri, gənclər, Qarabağ müharibəsi veteranları və ictimaiyyət nümayəndələri iştirak etdirdilər.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi və Səfərbərlik və Harbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətinin yaranması tarixinə həsr olunmuş qısametrajlı film nümayiş etdirildi.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Lerik Rayon İcra hakimiyyətinin başçısı Rövşən Bağırov öncə Səfərbərlik və Harbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti Lerik rayon şöbəsinin bütün əməkdaşları xidmətin yaranmasının 6-cı ildönümü münasibəti ilə ürəkəndən təbrik etdi və şöbənin hər bir əməkdaşına xidməti fəaliyyətində uğurlar arzuladı. Qeyd etdi ki, Səfərbərlik və Harbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti yaradıldığı gündən gəncləri hərbi vətənpərvərlik tərbiyəsinin gücləndirilməsi, çağırışçıların həqiqi hərbi xidmətə yola salınması, ordumuzun vətənpərvər, sağlam gənclərlə təmin edilməsi istiqamətində Ali Baş Ko-

mandanın qarşıya qoyduğu vəzifələri layiqincə yerinə yetirir. Son illər cənab Prezidentin ordu quruculuğuna, hərbiçilərə və onları ailə üzvlərinə göstərdiyi diqqət, dövlətin müdafiə xərclərini artırmaması, ordumuzun ən müasir silah-sursatla təmin edilməsi istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər bütün xalqımızda vətənpərvərlik hissi daha da artmış-

sonra çağırış sistemində diqqət artırılıb. Müvafiq qanunvericilik bazası təkmilləşdirilib. Eyni zamanda orta məktəblərdə hərbi dərslərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, yeniyetmə və gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsinin artırılması, ilkin hərbi biliklərə yiyələnməsi istiqamətində təhsil şöbəsi ilə işimizi birgə aparır, hərbiçilərə gənclərin görüşlərinin keçirilməsi təmin edilir. Hər rübdə cənab Prezidentin sərəncamı ilə gənclər orduya yola salınması tənənəli şəkildə, bəyram əhval-ruhiyyəsində təşkil edilir.

Daha sonra tədbirdə Yeni Azərbaycan Partiyası Lerik Rayon təşkilatının aparat rəhbəri **Elxan Qənbərov**, Qarabağ Müharibəsi Əlliləri Veteranları və Şəhid Ailələri İctimai Birliyinin Lerik Rayon Şöbəsinin sədri **Veysəl Məlikov** çıxış edərək Səfərbərlik və Harbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti Lerik rayon şöbəsinin əməkdaşları xidmətin yaranmasının 6-cı ildönümü münasibəti ilə təbrik etdilər, onlara uğurlar arzuladılar.

Tədbirin sonunda SHXÇDX rəisinin əmri ilə rayon şöbəsinin xidmətində fərqlənən əməkdaşlarından Rəsim Qənbərov, Şəyyad Əmirova, Vizezəmin kənd tam orta məktəbinin hərbi müəllimi İsrail Rəhimova Fəxri Fərmanlar təqdim edildi. SHXÇDX rayon şöbəsinin əməkdaşları Pərviz Ağaxanlı və Səfa Nəsirova təşəkkür elan olundu.

Xocalı soyqırımını - bəşəri cinayət

Bəşəri cinayət - Xocalı soyqırımını Azərbaycan tarixinə ən dəhşətli və faciəli səhifələrdən biri kimi daxil olmuşdur. Xatırladaq ki, Xocalı qətləmin 10 kilometr ətrafında yerləşirdi, yeganə aeroport da Xocalıda idi.

1988-ci ildən başlanmış Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi tarixində ən qanlı, qəddar hadisələrdən biri hesab olunur, tarixdə bizə məlum olan Babiyar, Xatın, Liditse, Şonqı faciələri ilə eyni səviyyədedir.

1991-ci ilin oktyabr ayında Xocalı blokadada idi. Avtomobil yolları bağlanmış, yeganə nəqliyyat vasitəsi vertolyot qalmışdı. Xocalıya sonuncu vertolyot 1992-ci il yanvar ayının 28-də endi. Şuşa səmasında müxtəlif vertolyot vurulması nəticəsində Azərbaycanın 40 nəfər vətəndaşı həlak oldu, şəhərlə hava əlaqəsi də kəsildi. Elektrik enerjisiyindən məhrum olan xocalılar yalnız öz qəhrəmanlıqları və şəhər müdafiəçilərinin cəsurluğu sayəsində yaşayır və müdafiə olunurdular. Şəhər müdafiəsi əsasən avtomat və ov tüfəngləri ilə silahlanmış yerli özünümüdafiə dəstələri, milli və ordunun döyüşçülərindən təşkil olunmuşdu.

1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı qırğını baş verdi. Ermənilər silahlı dəstələri Xankəndi şəhərində yerləşdirilmiş 366-cı motoatıcı hərbi alayının köməyi ilə silahsız və köməksiz Xocalı şəhər-

nə hücum etdilər. Xocalıya hücum istiqamətində aparıldığından əhali Əsgəran istiqamətində qaşmağa məcbur olmuşdu. Sonra məlum oldu ki, bu ermənilərin məkri hiyləsi imiş. Naxçıvan kəndi ərazisində pusuqaya düşmüş əhali müxtəlif çaplı silahlardan açılan atəşlə güllələnirdi, şəhər od-alo-va büründü. Mühəsirədən çıxıb qaşmağa müvəffəq olan sakinlər təqib edilərək Katik meşəsində, Naxçıvan yolunda, Qarabağ ətrafında, Dəhrəz kəndi yaxınlığında, Şelli istiqamətində, Əsgəran asfalt yolunun 86-cı kilometrliyində və digər ərazilərdə amansızcasına qətlə yetirildilər. Xocalıya hücum zamanı dinc əhaliyə qarşı ağlaşmaz vəhşətkarlıq törədildi. İstintaqla müəyyən edildi ki, ermənilər beynəlxalq hüquqda yolverilməz sayılan soyqırım cinayətinə şüurlu, məqsəddi şəkildə, bilərəkdən etdi, misli görünməmiş cinayət törətdilər.

Ulu öndər Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə gəldikdən sonra Xocalı faciəsini törədənlerin əsl səbəbləri və günahkarları barədə xalq məlumatı verilmiş, 1994-cü ildə verdiyi fərmanla, Milli Məclisin qərarı ilə 26 fevral "Xocalı Soyqırımını və Milli Matəm Günü" elan olunmuş, bu barədə bütün beynəlxalq təşkilatlara məlumat verilmişdir. 25 fevral 1997-ci ildə "Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsinə sükut dəqiqəsi

BMT Baş Məclisinin 1946-cı il 11 dekabr tarixli 96 sayılı qətnaməsinin müvafiq müddəalarına zidd bədnam əməllər, genosid törətdilər.

XX əsrin faciəsi olan Xocalı soyqırımını zamanı 5396 nəfər əhali deportasiyaya məruz qalıb, 613 nəfər, o cümlədən 63 nəfər azyaşlı uşaq, 106 nəfər qadın vəhşəcasına qətlə yetirilib, 8 ailə bütövlüklə məhv edilib, 48 nəfər müxtəlif bədən xəsarəti alıb, 1275 nəfər əsir və girov götürüldü. Girov götürülənlərin taleyi indi də məlum deyil.

Ulu öndər Heydər Əliyev demişdir: "Xalqımızın qəhr-

İdris Şükürlü

Layihənin istiqaməti: *Regionların sosial-iqtisadi inkişafının təşviq edilməsi*

Sabitlik əsas şərtidir

Yeni Azərbaycan Partiyasının VI qurultayında Partiyanın sədri Prezident İlham Əliyev nitqində demişdir: "Azərbaycanda sabitlik mövcuddur, sabitlik hər bir inkişafın əsas şərtidir... Bütün bəşəriyyət əyani şəkildə görür ki, sabitlik pozulduqda heç bir inkişafdan söhbət gedə bilməz. Bizim siyasətimizin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı, onun problemləri, onun qayğıları dayanır. Xalq-iqtidar birliyi Azərbaycanda sabitliyi şərtləndirən əsas amildir, bu gündə var və gündən-günə güclənir".

Azərbaycan çoxmillətli ölkə kimi inkişaf edir. Ölkədə bütün xalqların, bütün dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayırlar. Bu, ölkəmizin, regionların uğurlu inkişafı üçün əsas amillərdən biridir. Azərbaycanda heç vaxt milli və ya dini zəmində heç bir qarşıdurma, anlaşılmaqlıq olmamışdır. Bütün xalqların, dinlərin nümayəndələri dəyərli vətəndaşlar kimi öz işi, əməyi ilə ümumi inkişafımıza böyük töhfələr verirlər.

Dünya praktikası göstərir ki, sabitlik olmayan yerlərin inkişafı mümkün deyildir. Məqsədlərə investisiyalar qoyulmur, inkişafdan geri qalır.

"Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Proqramı"nın icrasının dördüncü ilinin yekunlarına həsr olunan 29 yanvar 2018-ci ildə keçirilən konfransda dövlətimizin başçısı İlham Əliyev əldə olunan uğurları və qarşıda duran vəzifələr barədə ətraflı məlumat vermişdir. Azərbaycan iqtisadiyyatı 14 il ərzində 3,2 dəfə artmış, qeyri-neft iqtisadiyyatı isə 2,8 dəfə yüksəlib. Sənayedə 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatında 1,7 dəfə, qeyri-neft ixracı sahəsində 4,1 dəfə artım var. Azərbaycanın valyuta ehtiyatları 2004-cü ildəki 1,8 milyard dollardan 2018-ci ilin əvvəlinə görə 42 milyard dollara çatıb. On dörd ildə Azərbaycan iqtisadiyyatına 231 milyard dollar, 2017-ci ildə isə 14,6 milyard dollar sərmayə qoyulub.

Problemlər həllini tapır

Öncə qeyd etmək lazımdır ki, regionların inkişaf etdikcə Lerik rayonunun sosial-iqtisadi inkişafı da nəzərəcarpaqca dərcədə hiss olunur. Dövlət başçısının imzaladığı bir sıra dövlət proqramları iqtisadiyyatın neftdən asılılıq dərəcəsini azaldıb, infrastrukturun yeniləndirilməsinə səbəb olub. Qəbul edilmiş regional inkişaf proqramları regionlarda intibah mərhələsinin əsasını qoyub, sahibkarlığın yüksəlişinə səbəb olub.

Təhsil millətin gələcəyi, taleyüklü məsələdir. Lerik rayonunun kəndlərində müasir tipli məktəb binalarının sayı 45-ə çatıb. 2017-ci ildə Almu, Qələbin, Veri-Əliabadi və kəndlərdə məktəb binaları tikilərək istifadəyə verilmişdir. Yeni məktəblərin inşası nəzərdə tutulmuşdur.

Rayonun əhalisinin dayanıqlı elektrik enerjisi ilə təmin edilməsinə, elektrik hava xətlərinin yeniləndirilməsinə diqqət artmışdır. 10-04 kv-ülük elektrik hava xətlərində təmir işləri həyata keçirilib, 3 mindən çox ağac dirək damir dirəklərlə əvəzlənmişdir. Lerik şəhərində 3 kəndlərdə isə 13 müasir tipli 10/0,4 kv-ülük transformatorlar şəbəkəyə qoşulmuşdur, 7 kənddə sipləmə işləri davam etməkdədir.

Rayonda 494 kilometr avtomobil yolu vardır ki, bunun da 38 kilometr respublika əhəmiyyətli yollardır. Bu yollarda avtomobillərin fasiləsiz hərəkət etməsi üçün 52 nömrəli Yol İstismar MMC gündüzlük nəzarət edir. Lənkeran-Lerik yolundakı aktiv sürüşmə zonalı, qalın qar örtüyü yağmurlu fasilələrdə avtomobillərin hərəkətini çətinləşdirsə də Lerikin yol ustaları hər bir gətirilən fəlakətlə qaradənizləraradın.

Cənab Prezidentin diqqət və qayğısı ilə rayonda 48 kənd tam qazlaşdırılmışdır. Ötən il Mastail, Əvilə

və Murya kəndlərinə mavi qazın verilməsi mərasimi keçirilmiş, əhali göstərilən diqqət və qayğıya görə ölkə başçısına, "Azəriqaz" İB-nin, Lerik rayonunun rəhbərinə hədsiz minnətdarlığını bildirmişdir.

Ölkə başçısının sərəncamı ilə 21 şəhər və rayonun 136 yaşayış məntəqəsində eyni zamanda əlavə olaraq 150, 0 cümlədən Gürdəsar və Boykəndil kəndlərində əhalini içməli su ilə təmin etmək məqsədilə artizan quyularının qazılması işləri davam etdirilir. Kələxan və Lələdulan kəndlərində artizan quyuların qazılaraq əhalinin istifadəsinə verilməlidir.

Rayonda həyata keçirilən belə məqsədyönlü işlərdən daha geniş söz açmağa lüzum yoxdur. Ölkə

başçısı demişdir: "Məqsədimiz vətəndaşların həyatını daha da yaxşılaşdırmaq, dövlətin daha güclü və uğurlu olması üçün çalışmaqdır". Bu sözlər regionlarda həyata keçirilən güclü siyasəti əks etdirir.

İnfrastruktur layihələr icra olunur

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təbircinə desək, 2004-cü ilin əvvəllərində qəbul edilmiş proqram regionlarda dönüş yaradıb və bölgələrin sürətli inkişafını təmin edib: "Ölkəmizdə köklü islahatlar icra edilmişdir. Bölgələrdə infrastruktur layihələr icra edilmişdir. İnfrastruktur layihələri həm ölkəmizin ümumi inkişafına böyük töhfə verdi, eyni zamanda, bizim transmilli infrastruktur layihələrimiz Avrasiya enerji və neqliyyat xəritəsini dəyişdi".

Son illər ölkə rəhbərinin Lerikdə yol infrastrukturunun yenilənməsi ilə bağlı imzaladığı sərəncamlar

əhalinin daha sıx yaşadığı ərazilərdə müasir yolların tikintisinə şərait yaratmışdır. Prezidentin sərəncamı ilə ayrılan vəsaitlə 26,5 kilometrlik Lerik-Qosmalian-Kəlvəz avtomobil yoluna asfalt-beton örtük çəkilmiş, körpülər inşa olunmuşdur. Dövlət vəsaiti ilə 36 kilometr uzunluqda Noda-Şingədulan-Xanagah avtomobil yolunda əsas işlər başa çatdırılmışdır, tikinti işləri davam etdiriləcəkdir. Piran-Vijaker yolu müasir görkəmə gətiriləcəkdir.

Ölkədə fasiləsiz içməli su ilə təminat öten il 67 faizə qaldırılıb. Milli Su Təchizatı və Kanalizasiya xidmətləri üzrə 2-ci layihə Lerik şəhərində uğurla icra edilir. Burada ilk dəfə olaraq ən müasir tipli içməli su

mun meşəçiləri 100 hektara yaxın meşə sahələrini bərpa edirlər. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi rayonda yeni layihənin həyata keçirilməsinə start verib. 2017-ci ildən başlayaraq 2021-ci ilədək hər il orta hesabla 80 hektar (cəmi 400 hektar) yeni meşə bağlarının (ağro meşə) salınmasına başlamışdır. Rayon meşə mühafizəsi və bərpası müəssisəsinin kollektivi 88 hektar sahədə qoz cinsindən olan bağ salmışdır.

Lerikdə infrastruktur layihələri uğurla həyata keçirilir, tikinti-quruculuq işlərinin vüsəti artır, rayonda yeni iş yerləri yaradılır, iqtisadi-sosial inkişafa, turizmə geniş meydan verilir, sahibkarlar yeni müəssisə-

diyalar, sahibkarlara güzəştli şərtlərlə kreditlər, texnikalar verir. Fermerlər torpaq vergisindən başqa bütün vergilərdən azaddır. Yeni dövlət hər şeyi edir. İkinci bir dövlət tapmaq olmaz ki, fermerlərə bu qədər dəstək olsun". Prezidentin kənd təsərrüfatının inkişafına qayğı və diqqətlə yanaşması lerikli fermerlərin, fərdi təsərrüfat başçılarının işə marağını artırmış, onları məhsul bolluğu yaratmağa səfərbər etmişdir.

2016-cı ilin payızında və 2017-ci ilin yazında 4949 hektarda, əvvəlki ilə nisbətən 694 hektar çox əkin aparılmışdır. 6289 ton, yəni əvvəlki ilə nisbətən 9649 ton çox məhsul istehsal olunmuşdur. Hər hektardan 23,5 sentner buğda və arpa əldə olunub. Məhsul istehsalçılarından Cahid Qubadov, İmran İbadov, Rükəkan Əzizov, Gülverdi Əsgərov, Müzəfər Mirzəyev, İsa Bağirov, Əbülfət Hacıyev, Ağahəlim Nəzərov isə becərdikləri taxıl sahələrindən 30-40 sentner taxıl götürməyə müvəffəq olmuşlar.

Rayonun iqtisadiyyatında xüsusi yer tutan heyvandarlığın, qoyunçuluğun, quşçuluğun gəlişlə istehsalına diqqət artmışdır. Diri çəkide 4619,5 ton mal-qara və quş əti, 5962,5 ton süd 229,0 ton yun (fiziki çəkide), və 7341 min ədəd yumurta istehsal edilmişdir. Məhsulun keyfiyyəti istehlakçılara razı salmışdır.

İri buynuzlu heyvanların süni mayalanma yolu ilə cins tərkibi yaxşılaşdırılır. Lerik rayonunda heyvandarlıqla məşğul olan ayrı-ayrı vətəndaşlar lizinq yolu ilə cins heyvanlar almış və onları zootexniki qayda bəslənməsinə diqqət artırırlar. 2017-ci ildə müqayisədə süni mayalanma yolu ilə 351 baş, yeni 205 baş qoz buzu alınmışdır. Cins tərkibi yaxşılaşdırılmış hər sağlam buzova görə sahibkarlara 100 manat subsidiya verilməmişdir. 2017-ci ildə 285 baş sağlam buzova görə 28500 manat subsidiya ödənilmişdir. 2017-ci ildə bitkiçilik məhsulları istehsalına görə vətəndaşlara 205914 manat subsidiya aqro-kart vasitəsilə ödənilmişdir.

Ənənəvi əkinçilik məhsullarının inkişaf etdirilməsinə start verilmişdir. 2017-ci ildə 25 hektar sahədə tütün ekilmiş, 19,6 ton yarpaq təhvil verilmişdir. İl ərzində 120 tondan çox bal məhsulu istehsal olunur. Fındıqçılığın, tərəvəzçiliyin, çayçılığın inkişaf etdirilməsi, meyvə bağlarının salınması daha yaxşı iqtisadi səmərə verir, həm məşğulluğu təmin edir, həm də gəliri artırır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev demişdir: "Kənd təsərrüfatı prioritet sahədir və qalacaqdır... Kənd təsərrüfatının bütün sahələri bizim üçün əhəmiyyətlidir. Biz ölkəmiz üçün ənənəvi olan sahələri dirçəldirik, bərpa edirik, yeni sahələr yaradırdıq".

Prezidentin qərar, sərəncam və göstərişlərini dönməkdə həyata keçirən leriqlik sosial-iqtisadi yüksəlişə nail olacaq, göstərilən diqqət və qayğıya əməli işlərlə cavab verəcəklər.

İdris ŞÜKÜRLÜ

Yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kültür İnformasiya Vəstafərlər İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçündür.

Dünyada global iqtisadi böhranın davam etməsinə baxmayaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin apardığı məqsədyönlü siyasət nəticəsində ölkə iqtisadiyyatında dinamik inkişaf təmin edilmiş, ölkəmizin valyuta ehtiyatları 4,2 faiz artmış, qeyri-neft sektoru inkişaf etmişdir. Həyata keçirilən iqtisadi islahatlar rayonunda da sosial-iqtisadi inkişafında çox böyük irəliləyişlərə səbəb olmuş, istehsalat və əhali gəlirlərinin artması nəzərə alınmışdır.

İlkin hesablamalara görə 2017-ci ildə rayon üzrə əsas sahələr üzrə məhsul istehsalının həcmi xeyli artmışdır. Bu müsbət nəticələr tikinti-abadlıq, ümumi daxili məhsulun artması sahəsində, xalq təsərrüfatının, əsasən də kənd təsərrüfatının digər sahələrində görülməkdədir.

2017 - ci ildə rayon əhalisinin sağlamlığını qorumaq məqsədilə 7 xəstəxana, 19 ambulator - poliklinika müəssisələri fəaliyyət göstərir və onlarda da 51 həkim və 158 nəfər orta tibb işçisi çalışır.

Beləliklə rayon əhalisinin hər 10 000 nəfərinə 23 xəstəxana carpayıları düşür. Son illərlə müqayisədə səhiyyə sahəsində əsaslı dəyişiklik olmuşdur.

Regionların sosial iqtisadi inkişafı sahəsində məlum fərmanlardan irəli gələn vəzifələrdən biri də səhiyyə obyektlerinin yenidən qurulması və ya köhnə xəstəxanaların təmir olunması, onların maddi bazasının möhkəmləndirilməsi olmuşdur.

Bu sahədə rayonda bir neçə xəstəxana əsaslı təmir olunmuş, ucaq kəndlərdə isə yeni ambulator və həkim məntəqələri tikilmiş, tibb kadrlarının hazırlanması üçün əməli tədbirlər həyata keçirilmişdir.

KƏND TƏSƏRRÜFATI

Rayonda kənd təsərrüfatının əsasını heyvandarlıq və bitkiçilik sahələri təşkil edir. 2017-ci ildə rayonun kəndli fermer və habelə şəxsi təsərrüfatlarında 2678 hektar sahədən payızlıq və yazlıq bitkilər ıyılmışdır. Bu sahələrdən 6289,0 ton məhsul toplanmışdır. (qarğıdalıdır).

LERİK 2017-Cİ İLDƏ

QUŞÇULUQ

Lerik rayonunda "Lerik Broylər MMC" quşçuluq kompleksi 2017-ci ildə 1010000 baş quş yetişdirərək 10036 sen quş əti istehsalı edib satmışdır. Bu müəssisədə 51 nəfər fəhlə və qulluqçu çalışır ki, öten təsərrüfat ilində onlara 83734 manat əmək haqqı verilmişdir və hər işçinin orta aylıq əmək haqqı 137 manat olmuşdur. Yuxarıda qeyd ediləyi kimi 2017-ci ildə müəssisədə baş verən qezalar və digər səbəblər üzündən müəssisə tam gücü ilə işləyə bilməmişdir.

Qeyd ediləyir ki və kənd adamları da yaxşı bilir ki, bazar iqtisadiyyatı şəraitində kənd təsərrüfatının hər hansı sahəsində işləməli olmaq mütləqdir.

Hazırda təsərrüfatlar üçün ən sərfəli sahə maldarlıq və qoyunçuluqdur. Lakin ayrı-ayrı hüquqi və fiziki şəxslərin 100 mindən çox qoyun-quzusu qışda Muğan qışlağında, yayda isə rayonun yaylaqlarında saxlanılır. Lakin son illər Muğan qışlağının alınması qoyunların sayının kəskin azalmasına səbəb olmuşdur.

TƏHSİL

2016 - 2017 - ci tədris ilində rayonda 105 gündüz ümumtəhsil məktəblərində 7036 nəfər şagird təhsil alır, onların 87,5%-i birinci, 12,5%-i isə ikinci növbədə oxuyurlar. 2015-2016-cı tədris ilinə nisbətən şagirdlərin sayı 246 nəfər və ya 5,5% azalmışdır. Şagirdlərin azalmasını əsas səbəbi də odur ki, cavan ailələr qanuni-qanunsuz Bakı, Sumqayıt şəhərinə və qonşu rayonlara, bir qismi xarici ölkələrə köçmüşlər. Rayonun 1 şəhər və bir neçə iri və xırda kəndlərində 15 dövlət məktəblərdə uşaq müəssisəsi (bağca) fəaliyyət göstərir və onlarda 502 nəfər uşaq tərbii alır. Onu da qeyd etmək ki, cari il əvvəlində Lerik şəhərindəki və Piran kəndindəki uşaq bağçaları özələşdirilməyə hazırlanmışdır.

Rayonun bütün məktəb və uşaq

müəssisələrin hamısında 1486 nəfər müəllim və pedaqoji işçilər işləyirlər. Ümumilikdə rayon əhalisinin təhsil səviyyəsi liden il artır. Hazırda elimlər namizədlərin sayı 17 nəfərə, ali təhsilli müəssisələrin sayı 2957 nəfərə, orta ixtisas təhsilli müəssisələrin sayı isə 3066 nəfərə çatmışdır.

Rayon ərazisində ali və orta ixtisas təhsilli vərən heç bir təhsil müəssisəsi yoxdur. Mövcud peşə məktəbi isə ildə 20 nəfər şagird qəbul olunur və bir iki il müddətində qadın bərbəri, xalça ustası, kompüter kursu, traktorçu müəssisələrin istehsalatın ayrı-ayrı sahələrinə göndərilir.

MEŞƏ TƏSƏRRÜFATI

Lerik rayonunun ərazisində 40,5 min hektar meşə sahəsi vardır ki, bu da rayon ərazisinin 37% ni təşkil edir.

İldən il meşələrdə sanitari təmizlik işləri aparılır və eyni zamanda meyvə verən ağaclar hesabına meşə sahəsi artırılır.

Meşə təsərrüfatı mövsüm ilə əlaqədar işçilərin sayını müvəqqəti artırır və ya azaldır.

İl ərzində işçilərin orta sıyahı sayı 96 nəfərdir.

Ümumilikdə 2017-ci ildə işçilərə cəmi 210,3 min manat əmək haqqı verilmişdir. Bu hesabla hər işçinin orta aylıq əmək haqqı 182 manat olmuşdur və 2016-cı ilə nisbətən əmək haqqı 17 manat və ya 8,6% azalmışdır.

RABİTƏ

Rayonda iki rabitə təşkilatı fəaliyyət göstərir. Poçt və Telekomunikasiya təşkilatlarından ibarət olmaqla əhaliyə poçt və telekommunikasiya xidməti göstərir.

2017-ci ilin yanvar - dekabr aylarında rabitə sektorunda fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehlakçılara fak-

ti qiymətlə 576,0 min manatlıq və ya öten il ilə müqayisədə 19,3 min manat və ya 3,1% çox rabitə xidməti göstərmişdir. Göstərilən rabitə xidmətlərinin 92,8 min manatı və ya 16,1% i idarə və müəssisələrə, qalan 83,9%-i və ya 483,2 min manatı isə əhaliyə göstərmişdir.

2017-ci ildə rabitə sahəsində yeniliklər olmuş, yeni elektron tipli ATS-lər quraşdırılmış, yeni kabel xətlərin çəkilməsi və s. işlər görülmüşdür.

NƏQLİYYAT

Rayon iqtisadiyyatının digər sahələrində olduğu kimi, nəqliyyatın inkişafında mühüm əhəmiyyətə malikdir. 2017-ci ildə nəqliyyatın bütün növləri ilə 371 min ton və ya öten 2016-cı ilə müqayisədə 2,8% çox yük daşınmışdır.

Nəqliyyat sektorunda yük daşınması üzrə qeyri dövlət sektorunun payı 100% olmuşdur.

Müxtəlif növ nəqliyyat vasitələri ilə 1650 min sərnişin daşınmış və daşımalar 2016-cı ilin 12 ayı ilə müqayisədə 36 min və ya 2,2 % artmışdır. Nəqliyyat sektorunda yük və sərnişin daşınmasından 3140,3 min manat gəlir əldə olunmuşdur ki, bu da 2016-cı ilə nisbətən 104,4 min manat və ya 3,4% çoxdur.

ƏSASLI TİKİNTİ

Rayon ərazisində 2 tikinti təşkilatı fəaliyyət göstərir. Bu təşkilatlar əsasən təmir işləri ilə məşğul olmuşlar. 1 təşkilatın il boyu heç bir fəaliyyəti olmamışdır.

2017-ci ilin 12 ayı ərzində tikinti təşkilatları 52 sayılı Yol Tikinti idarəsi 920,1 min manatlıq iş görmüşlər ki, bu da 2016-cı ilə nisbətən 211,5 min manat artmışdır. Görülən işlərin hamısı cari işlərdir.

Rayon Təmir Tikinti sahəsinin və Aqrar tikinti filialının il boyu fəaliyyəti olmamışdır. Tikinti təşkilatlarında 85 nəfər fəhlə və qulluqçular çalışır. Bunlara 2017-ci ilin 12 ayında 288000 manat əmək

haqqı verilmişdir. 2017-ci ildə hər işçinin orta aylıq əmək haqqı isə 282,4 manat olmaqla əvvəlki ilə nisbətən 20,4 manat çoxdur.

Lerik Aqrar Tikinti filiali 2017-ci il ərzində heç bir fəaliyyət göstərməmişdir.

Markazləşdirilmiş qaydada nazirlik və müəssisələr üzrə əsas kapitala yönəldilmiş investisiyalar olmamışdır.

Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti daxili imkanlar hesabına 2017-ci ildə 976 min manat dəyərində tikinti-abadlıq işləri həyata keçirmişdir. Fiziki şəxslərin investisiya qoyuluşu 1576 min manat olmuşdur.

Istehlak bazasının müxtəlif çeşidli əmtəə ehtiyatları ilə tam və doğun təminatını ödəməsinə, əhalinin pul gəlirlərinin yüksəldməsinə nəticədə əlverişli qabiliyyətinin artması pərakəndə əlverişli dövrünün əhaliyə göstərilən pullu xidmətlərin həcmindən getdikcə artmasına öz müsbət təsirini göstərir.

YENİ İŞ YERLƏRİNİN AÇILMASI

Respublika Prezidentinin məlum fərmanına əsasən regionlarında aqılcaq yeni iş yerləri sırasından rayonumuz da aktiv iştirak edir.

Bələ ki, 2005-ci ilin IV rübündən hal-hazırda kimi 10 mindən çox yeni iş yerləri açılmışdır ki, bunun da 4 minə yaxını daimi iş yerləridir. Təkcə 2017-ci ilin 12 ayı ərzində 1680 iş yeri açılmışdır ki, bunlar da əsasən aşağıdakı sahələrdə olmuşdur.

Yeni açılmış müəssisə və təşkilatlarla 20, fiziki şəxslərə 967 nəfər və digər tədbirlər üzrə 345 yeni iş yeridir.

Yuxarıdakı rəqəmlərdən göründüyü kimi yeni yaradılmış iş sahələrində əsasən işsiz əhali işlə təmin olunur.

Rayon ərazisində əhali arasında işsizliyin aradan qaldırılması üçün əhəmiyyətli tədbirlər həyata keçirilir ki, bu da əhalinin sosial rifah halını ildən-ilə yaxşılaşdırır.

Yeni açılmış iş yerlərində, xüsusi ilə təmir-tikinti, abadlıq işlərində, yol qəbulu, qaz çəkilişi sahəsində işləyənlər yüksək məbləğdə əmək haqqı alırlar.

2010-cı ildən "Əbir pəncərə" sistemi yarandıqdan sonra sahibkarların sayı, o cümlədən fiziki şəxslərin sayı daha çox olmuş və bunlar da öz növbəsində yeni iş yerinin açılması deməkdir

Nizaməddin Muradov, Lerik Rayon Statistika İdarəsinin rəisi

İslamın nuru, İslamın mahiyyəti

Din-insanları dünyada və axirətdə saflığa, xoşbəxtliyə, əbədi yaxşılığa qovuşduran ilahi bir qanundur. Allah tərəfindən Peyğəmbər (s.ə.s.) vasitəsilə insanlara çatdırılan heç bir dəyişikliyə məruz qalmayan, bütün gözəl xüsusiyyətləri özündə cəmləşdirib bu günümüzdə qədr gəlib çatan din İslam dinidir. Allah-Təala yanında da yeganə və əziz olan din İslamdır. Hətta Qurani-Kərimdə buyrulmuşdur ki: "Allah yanında din şübhəsiz İslamdır" (Ali İmran surəsi, ayə 19). Eləcə də: "Kim İslamdan başqa bir din arasa ondan əsla qəbul edilməyəcəkdir. O, axirətdə zərəre uğrayacaqdır" (Ali İmran surəsi, ayə 85).

Uca Allah bizi əbədi yuvasına çağıraraq sonsuz xoşbəxtliyə qovuşdurmaq üçün yollar göstərmişdir. İslamın mənavi aləmi zəngin, gözəl və qüsursuzdur. İslam dininin:

İman;
Əməl;
Əxlaq kimi hökmlərinə uyğun hərəkət etsək, onlar bizə həm bu dünya, həm də axirət dünyası üçün xoşbəxtlik qazandırır. Dinimizin başlıca amalı budur: "Heç vaxt ölməyəcəyini düşündü bu dünya üçün çalış, Sabah öləcəyini düşündü axirət üçün çalış". İnsanın Allah qarşısında ilk vəzifəsi iman gətirib, ibadətini yerinə yetirməkdir. Buna rəğmən bizim üçün ən gözəl yol sevimli Peyğəmbərlərimizin yoludur. Bəzən bunu düzgün şərh edə bilmirlər. Ona görə də bəzi şəxslərdə dinimiz haqqında doğru olmayan, mənfəfi fikirlər yaranmışdır. Lakin o şəxslər bilmirdilər ki, nöq-

san dinimizdə deyil, məhz bizim özümüzdedir. Biz insanlar ya dərk edə bilmirik, ya da kiminsə nədanlığı üzündən düz olan yoldan yayınırıq. Üzərimizə düşən biliklərə sahib olmaq üçün yetərinə lazımı biliklərə yiyələnməliyik. Şübhəsiz ki, İslamın qanunlarına əməl etməkdir.

Tarixən bir çox dinlər mövcud olsa da İslam dini son dindir. Ondən sonra din olmayacaqdır. Bu dini insanlara təbliğ edən Həzrəti Məhəmməd (s) son peyğəmbərdir. Ondən sonra Peyğəmbər gəlməyəcəkdir. Dinimizin əsas xüsusiyyətlərindən buru odur ki, bu din bütün zamanlar üçün, bütün dünya millətlərinə göndərilmişdir. Onun kökləri bütün insanların ehtiyaclarını ödəyəcək şəkildə mükəmməldir. Bu səbəbdən: - ey, həmvətənlərimiz, öz dinini bu günü qədr tanımayan dırmağarası bacı-qardaşlarımız, gəlin nəfsimizə hakim olub, qəlbələrimizin saflığı naminə ədəbi dinimizə sahib olaq.

İslam ağıl və elm dinidir. Bu, nə deməkdir? Bu, ondan ibarətdir ki, ağıl İslam dini üçün önəmlidir. Çünki yalnız ağıllı insan dini bilikləri daim oxuyub-öyrənmək və ondan bəhrələnmək bacarığına malikdir. Ağıllı insan tefəkkürü və təxəyyülü İslamın fəlsəfəsini, onun mahiyyətini çözməyə qadirdir. Bu, yalnız sadəcə fərq deyil, ağıllı, yetkin, şəxsiyyət olmaq zəruridir. O da məlumunuz olsun ki, dinimizi zorla, məcburən, güclə qəbul etmək lazımdır. Hələ tələb de olunmur. Sadəcə mərhələ-mərhələ, düşünə-düşünə bunları etsək, hər şeyə nail ola bilərik. Əsla ilk baxışdan çə-

kinmək, qorxmaq lazımdır deyil. Məsələn,

Namazını ayaq üstə qıla bilməyən şəxs, onu otuzaraq qıla bilər. Yaxud xəstə olan şəxs Ramazan ayında oruc tuta bilmir, başqa vaxt onu davam edə bilər. Yaxud xəstə olan şəxs Ramazan ayında oruc tuta bilmir, başqa vaxt onu davam edə bilər. Ona görə də İslam dininin hökmləri hər zaman və hər yerdə uyğunlaşa bilən keyfiyyətlərə malikdir. Yerinə yetirilməsi buyrulmadığı halda din adına çıxaraq özünə əzab vermək, dünyanın nemətlərindən uzaqlaşdırmaq İslam dininə yadadır.

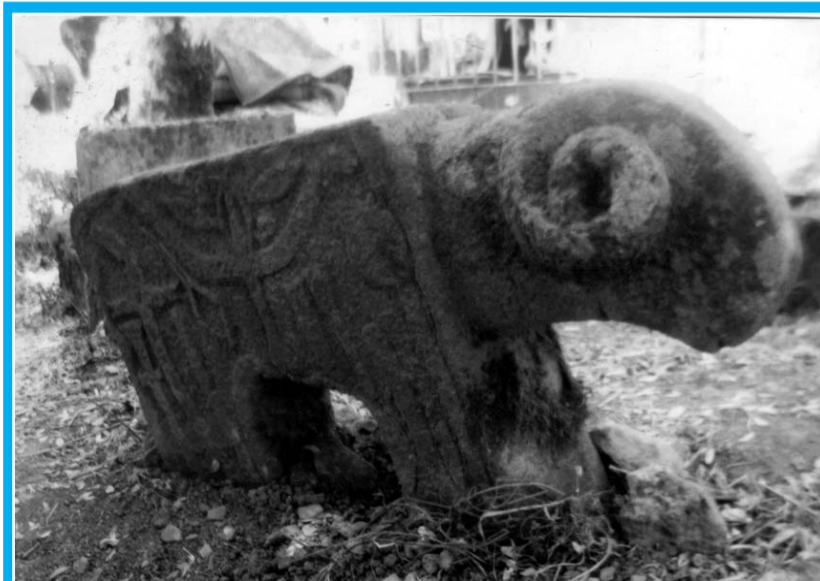
Dinimiz həm də bəniş və sevgi dinidir. Bir-birimizi bağışlamağı, bir-birimizi sevməyi, başqasının haqqında sadıq qalmağı bacarmalıyıq. Uca Tanrı - doğulmayan, doğmayan, heç kəsədən və heç nədən yaranmayan, öz-özündən olan, bütün yararıları sahib, gözə görünməz VARLIQ daim ürəyinizdə olsun. Əgər belə olarsa, sizin mövqeyiniz Allah dərğahında mələklərdən də yüksək mərtəbədə olan Ali İnsan səviyyəsində olacaqdır.

Yaşar Ağayev,
Noda kənd dini icmasının rəhbəri

N.Muradov adına Günəşli kənd tam orta məktəbinin müəllimi Əfsanə Rəhimova 11 ildir müəllim işləyir. O, şagirdlərə elmi bilikləri öyrətməklə yanaşı, onların hərbi-vətənpərvərlik ruhunda böyüməsinə xüsusi diqqət yetirir, təhsildə yeni yanaşmalara böyük yer verir.

Lerik rayonunun ərazisi tarixi, mədəniyyət və arxoloji abidələrlə zəngindir. İndi rayonun kəndlərində plastik sənət əsərlərinin gözəl nümunəsi olan daş-qoç heykəllərinə rast gəlmək olar. Şəkildə gördüyünüz daş-qoç heykəlinin üzərində müxtəlif epigrafik işarələr təsvir olunmuşdur. Təssüf ki, bu qiymətli abidələrlə baxımsız münasibət göstərilir, sındırılır, sıradan çıxarılır.

Mirza Əli Möcüzə görüş

1927- 1928-ci illər idi. Ondən mən Bakıda, bir dərəcəli məktəbin beşinci sinifdə oxuyurdum. Ata-anam olmağından uşağ evində yaşayırdım. Uşağ evində mənim Əziz adlı bir yoldaşım vardı. O, gözəl mahnı və muğam oxuyardı. "Qarabağ şikəstəsi" oxuyanda uşaqlar onun başına toplaşardılar. Mən o

Aşılıq ilə ürfədə var çoxlu tərəvüt, Bu elm kimi eşqə nə kam yetər əvvəl? Yazsan mənə ürəni kağız, yazğın daim, Mən sevgili bilməm, cocuğum, ol xəbər əvvəl!

Doğrusu, çəiri oxuduqda yenə həyəcənlandım. "Mən sevgili bilməm, cocuğum, ol xəbər əvvəl" misrası mənə çox toxundu. Cavab olaraq yazdım:

Yandırmasa ta qəlbini eşq ataşı, adə! Ötməz sinədə cusağ gəlib can quşu, adə!

Eşqin dadını sevdalı kəsər bilər ancaq, Bu zövqü duya bilməz, axı, hər kişi, adə!

Bilməm qocalıbsan, qocalıq üz verən anda, Gəlməz kiminin sevdadan hərgiz xoşu, adə!..

Təəssüf ki, bu dəfə şeirimə cavab gəlmədi. Səbəbini soruşduqda Əziz mənə dedi:

- Şerindəki "adə" sözü onun xoşuna gəlməyib. Əvvəl istədi səni həcv atəsinə tutsun. Lakin sonra nə düşündü, fikrindən daşındı.

Bir gün Əzizlə Kəmərcü meydanına getmişdik. Arada biz qrammofon vallarında oxuyan qocaman xanəndələrin muğam və mahnılarına qulaq asdıq. Noyabr ayının axırları idi. Hava soyuq olduğundan meydana çox qala bilmədik. Eyə qayıdanda yolumuz Quba meydanından düşdü. Burada Təzəbir məscidinin səmt uzanan küçənin sağ cənabında birmərtəbəli evlər, dükənlər vardı. Əziz taxta darvazalı qapını göstərib, mənə ora dəvət etdi. Biz açıq darvazadan həyətə keçdik. İçəridə burnumuzda təzə bişmiş çörək və halva qoxusu dəydi. Çörək rəfinə girdi, xına kimi qırmızı, xaşxaşı çörəklər düzülürdü. Əziz mənə özü ilə içəri apardı. Dükənin məclisində üz-üzə iki çərgə adam oturmuşdu. Məclisin yuxarı başında, buxarının yanında qalın qaşlı, qara saqqallı bir kişi oturmuşdu. Onun iti, nüfuzədi baxışları vardı. Görünür, məclisin böyüyü idi. O, ağır-ağır danışır, məclisdəkilər sükkət içində onu dinləyirdilər. Biz içəri girəndə onlar heç vəziyyətlərini dəyişmədilər. Amma məclisin başındakı kişinin mənə iti baxışlarla süzdüyünü hiss etdim. Bizim içəridə qalmamız çox çəkmədi, Əziz qulağıma pıçıldayaraq:

- Səninlə şeirləşən Mirza o kişidir, - deyər məclisin başında əyləşib söhbət edən adamı mənə nişan verdi. - Cənubi Azərbaycan dandır.

Əzizin dediyinə görə, onun yanına gələnlər Arazin o tayından idilər. O vaxt Bakıda çörəkçi, pitiçi dükənləri vardı. Bu dükənlərin çoxunu Cənubi Azərbaycandan gələnlər işlədirdilər.

Sən demə, bu şəxs mənə tanımadığım, amma şeirləşdiyim şair Mirza Əli Möcüzə imiş. Sonralar eşitdim ki, o, 1934-cü ildə vəfat etmişdir.

Əbülfəz Qaziyev

vaxtlar şeir yazardım. Arabir məyubətdə şerlərim çıxardı. Bir gün Əziz mənə dedi:

- Xalamin əri .airdir. Sənin şeir yazmağını ona danışmışdım. Şerlərimdən birini ver, ona göstərmək istəyirəm. İstedadını bilmək istəyir.

Mən "Sevgilim" rədifli qoşmanı və bir qəzəli ona verdim. Mənə elə gəlirdi ki, üzünü görməydim, şəxsən tanımadığım şair şeirimi oxuyub bəyənəcək, mənə "əhsən!" deyəcək və ya şeirdəki qüsurlarını göstərərəyini bildirəcək. Amma düşündüyüm kimi olmadı. Aradan iki gün keçmiş Əziz mənə dörd tərəfdən qatlanmış bir lağız verdi. Naməlum şairin cavabı mənə çox həyəcənlandırırdı. Xüsusən qəzəlin bir yerində yazmış olduq:

Hər kəs özün aşiq salban gər verə min can, Məşuqə yetib vasil cənab ol biləz!

Misraları mənə bərk toxundu. Cavab yazmaya bilməzdim. Nəcə dəyərlər, təbim cusağ gəldi. Qələmi götürüb yazdım və aşağıdakı misraları Əzizə oxudum:

İstər aşiq olsun, ya ki, arif, nə təfəvüt? Parvənə kimi atəşi eşqə tutar əvvəl. Əlbəttə, o şəxs kəsbi kəmal eyləyə bilməz, Zəhmət çəkib məktəbdə axıtmasza tə əvvəl.

Əzizdən qəzəli Mirzəyə çatdırmağa xahiş etdim. Üç gündən sonra o, mənə aşağıdakı misralarla başlanan şeiri təqdim etdi:

Əql eyləməsə hər kəsə şahin gəzər əvvəl, Divanə kimi dəhrdə ol kəs gəzər əvvəl!

Bakıda Novruz bayramı münasibətilə konsert təşkil ediləcək

Heydər Əliyev Sarayı bayram tətili günlərində uşaqlar maraqlı, musiqili və əyləncəli programla sevinəcəklər. Martın 24-də Sarayın səhnəsində "Bayramlar gözəli, Novruz bayramı" adlı möhtəşəm bayram konserti təşkil ediləcək.

Sarayın mətbuat xidmətinin bildirdiyi ki, hər il olduğu kimi, novruzun sevilən personajları Kosa və Keçəl, Bahar qızı şəhriyyəni əsas simaları olacaqlar. Sevimli qəhrəmanlar uşaqlara Novruz bayramı, baharın gəlişi, çarşənbələr və digər adət-ənənələr haqqında məlumat verəcək, müxtəlif oyunlar hazırlayacaqlar.

Bundan əlavə, uşaqlar Keçəl və Kosanın məzəli deyişmələrindən ibarət səhnəcikləri, rəqs kollektivlərinin ifasında milli və müasir rəqsləri, illüziya şousunu, musiqili qonaqların və ilk dəfə olaraq səhnədə kəndirbazın çıxışını izləyə biləcəklər.

Saat 13:00-da başlayacaq konsertin biletlərini Heydər Əliyev Sarayının kassasından, iticket.az saytından onlayn, şəhərin kassalarından, "ASAN xidmət" mərkəzlərindən, "Gənclik" və "28 Mall"

ticarət mərkəzlərindəki kassalardan əldə etmək olar. Qeyd edək ki, bayram konsertinin informasiya dəstəkləri arasında AZƏRTAC-da var.

Xətai Sənət Mərkəzində "Unudulmaz dardımız Qarabağ" adlı sərgi açılacaq

Fevralın 24-də Bakı Xətai Sənət Mərkəzində "Unudulmaz dardımız Qarabağ" adlı rəsm sərgisi açılacaq. Sərgi Azərbaycan Rəssamlar İttifaqı, Tərxis Olunmuş Hərbçilərin Gəncləri Maarifləndirmə İctimai Birliyi, "Ziya" İnsan Hüquqlarının Müdafiə Mərkəzi və Xətai Sənət Mərkəzinin dəstəyi ilə reallaşacaq.

Bu barədə sərginin təşkilatçısı, gənc rəssam Aygün İsgəndərova məlumat verib. Onun sözlərinə görə, sərgidə 100-dən çox rəssamın təsviri və təbii sənətin bütün növləri üzrə 150-dən artıq işi nümayiş olunacaq. Tədbirdə müxtəlif yaş qruplarında rəssamlar və dekorativ sənət ustaları iştirak edəcəklər.

"Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının Vatikan nüsxəsi çapa hazırlanır

Azərbaycan xalq ədəbiyyatının ən qədim yazılı abidəsi "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının Vatikan nüsxəsi "XAN" nəşriyyatının "Milli ədəbiyyat" silsiləsində çap olunacaq.

Nəşriyyatdan bildiriblər ki, İtaliyanın Vatikan kitabxanasında qorunan dastanın bu nüsxəsi XVI əsrin birinci yarısında üzü köçürülmüş və bir müddət qəddimə, altı boydan ibarətdir. "Həkayəti-Oğuznaməyi-Qazan bağ və geyri" adlanan bu nüsxə ilk dəfə əski

əlifbada müasir əlifbaya çevrilərək Azərbaycan oxucusuna təqdim ediləcək. Abidəni transliterasiya edən, "Ön söz", qeydlər və şərhələri müəllifi filologiya elmləri doktoru, professor Tərhan Quliyev, elmi redaktoru filologiya elmləri doktoru, professor Füzuli Bayat, nəşri filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Şamil Sadiqdir.

Kitab Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyası Elmi Şurasının qərarı əsasında çapa hazırlanır.

Allah rəhmət ələsin!

Lerik Rayon İcra Hakimiyyətinin aparat işçiləri Mahmud Zahidova əzizi

Əsməgül xanımın

vəfatından kədərləndiklərini bildirir, dərin hüznü başsağlı verir.

Rəhbərim

Ürəkden vətəninə, xalqına bağlanan, bütün qüvvəsinə Azərbaycanımızın çiçəklənməsinə həsr edən əziz rəhbərim Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev cənabının yorulmaz fəaliyyətinə həsr edirik.

Ürəkdə iz salan məhəbbətin var, Hər kənddə, şəhərdə çox zəhmət var. Sizinlə fəxr edir azad, şən diyar, Zəhmət nur saçan rəhbərim mənim.

Zəhmətlə bazadın ölkəmizi sən, Yurdumu ucaldın, tanıtırdın sən. Gərgin zəhmətinə daim qayır qədem, Yoxdur bərabərin, rəhbərim mənim.

Siz olan ölkədə nə kədə, nə qəm, Hələ zəhmətinlə dirçəldi ölkəm. İnamlı sabaha qoyuruq qədəm, Xalqına buğlanan rəhbərim mənim.

Çətin pillələrlə aramla aşdın, Ən çətin işlərə özü qatışdın. Xoş həyat naminə daim qatışdın, Xalqından güc alan rəhbərim mənim.

Xeyali çevirdin sən gerçəkləyə, Həyatə keçirdin neçə layihə. Dünya həsrət qalıb bu yeniliyə, Yurduna bağlanan rəhbərim mənim.

Qitədən-qitəyə yeni yol açdın, Günəş tək cahana nur, işıq saçdın. Uzaq ölkələrə təzə yol açdın, Hər qəlbədə yerin var, rəhbərim mənim.

Əməyin parlayır kənddə, şəhərdə, Vətəndir əməlin hər bir səfərdə. Dosta köməkçisən, arxasan mərdə, Xalqına bağlan rəhbərim mənim.

Ölkədə yaratdın ərzaq bolluğu, Aradan götdürdün sən yoxsulluğu. İnsanın insanla möhkəm dostluğu, Zəhmətlə yaratdın, rəhbərim mənim.

Sizin zəhmətlə ölkə yüksəldi, İl-hildən uğurlu, xoş, barlı gəldi. Xalqın güzəranı daim yüksəldi, Xalqından güc alan rəhbərim mənim.

Zəhmətlə ucaldı

Azərbaycan Respublikasının vitse prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın yorulmaz fəaliyyətinə həsr edirik.

Hər söü bir həyat duyan insana, Tanrı vergisidir Azərbaycana. Örnək, nümunədir, bütün cahana, Qeyrət qalasıdır Mehriban ana.

Uca bir zirvədir o yer üzündə, Doğmadır, əzizdir, xalqın gözündə. Yaşamaq, inam var hər bir sözümdə, Xalqına bağlıdır Mehriban ana.

O, işə başladın ən çətin anda, Ölkə bünövrədən tam qurulanda. Vətəndə yoxsulluq peyda olanda, Şən həyat yaratdı Azərbaycanda.

Dünyada hamıya oldu nümunə, Zülmətdən yol açdı işıqlı günə. Xalqın çıxardı fırayan günə, Ölkəni dirçətdi, ucaldı ana.

Şirin yuxusuna o haram qatdı, Ən çətin anlarda köməyə çatdı. Hələ zəhmətlə ucaldı, qaldı, Yoxsul arxasızca arxıdır ana.

Zəhmətə parladı, gur işıq saçdı, Ölkədə bağçalar, məktəblər açdı. Kərpə evləri tikdirdi, yollar da açdı, Yurdumun simasını dəyişdi ana.

Daim səf qəlbindən arzular axdı, Hamıya, hər kəsə doğma tək baxdı. Hələ zəhmətlə zirvəyə qalxdı, Zəhmətlə ucaldı Mehriban ana.

Lerik rayonu, Bradi kəndi
Muradali Hüseynov

Qəribənin taleyi

Taleyi elə gətirib ki, Qəribə Ələsgərova ömrünün son illərində Lerik rayonunun Nuravud, Buruq, Rvarud kənd məktəblərində müəllim işləyib, yerli əhali ilə yaxşı ünsiyyətdə olub, dağ adamlarının adət və ənənələrini bəyənib. Sözlər əsl mənada Qəribə qəriblik taleyini yaşasa da, özünü tənha hiss etmir, hamı ona hörmətlə yanaşırdı. O, Buruq kəndində olarkən xestələnilib, müalicə olunmaq üçün Lerik RMX-na gətirilib. Lakin tənhalıq, çəkdiyi iztirablar ömrünə xal salmışdı, vəfat edəcəyini duymuşdu.

Lerik rayon təhsil şöbəsinin müdiri Zöhrab Səliyev deyir:

- Mən həyat yoldaşım Qəribə Ələsgərova baş çəkməyə getmişdim. Onun səhəti yaxşı deyildi. Ürək-dirək verdik, fikirləşdik ki, qoy yaşamağa ümidini itirməsən...

Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti, Rvarud və Buruq kənd orta məktəbləri rəhbərliyinin təşkilatçılığı ilə Lerikdəki mərasim evində əhalinin müxtəlif nümayəndələrinin iştirakı ilə üç mərasim keçirilmiş, Quran tapşırılmış, əhsən verilmişdir.

Allah rəhmət ələsin!

Redaktor
İdris ŞUKURLU

Təsisçilər:
Lerik Rayon İcra Hakimiyyəti və "Lerik"
qəzetinin redaksiyası
H/N:AZ05A11B33080019447400220174
VOEN:6300050071

Lisensiyası № V 280
İndeks 96935
Hər kəs öz imzasına cavabdehdir.
Əlyazmalar geri qaytarılır

Redaksiyanın ünvanı:
Lerik şəhəri,
Nizami küçəsi
Tel: (070) 520-73-91

Qəzet "Son Dakika" MMS
mətbəəsində hazır diapozitivlərdən
çap olunmuşdur.
Tiraj: 500
Sifariş: 466

